

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

на съдиите Благовест Пунев, Цанка Цанкова, Румен Ненков,

Кети Маркова и Анастас Анастасов

Подписваме Определението от 4 ноември 2014 г. по к.д. № 9/2014 г. с особено мнение, тъй като не споделяме нито крайния извод за отклоняване на искането на 71 народни представители от 42-рото Народно събрание като недопустимо, нито съображенията, изводими от мотивите на приетия акт.

Безспорно е, че Конституционният съд е бил надлежно сезиран от легитимен субект на инициатива по чл. 150, ал. 1 от Конституцията с искане да упражни правомощието си по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, като се произнесе по конституционносъобразността на Решението на Народното събрание от 8.05.2014 г. за създаване на Временна анкетна комисия за изясняване на всички факти и обстоятелства, свързани с дейността на фирмите лицензианти на ДКЕВР за разпределение и снабдяване с електроенергия, а също и дружества концесионери за добив на природни богатства, довела до ощетяване на българските граждани и българската държава, както и нерегламентираните им контакти с представители на държавата и свързани с политически партии лица (обн. ДВ, бр. 40 от 13 май 2014 г.).

Считаме, че както към датите на образуване на делото и на постановяване на определението за допускане на искането за разглеждане по същество, така и към настоящия момент не съществуват правни пречки Съдът да разгледа искането и да се произнесе по същество.

Първият порок на постановеното определение съзираме в реалната липса на мотиви в подкрепа на възприетия от мнозинството съдии извод за отклоняване на искането като недопустимо. Няма изложени ясни, обосновани и убедителни съображения, върху която основа да бъде развита правната полемика, а при това положение е очевидно невъзможно формулирането на конкретни позиции на съгласие, респ. несъгласие, по отделните въпроси, съвкупно предпоставили възприетата от мнозинството съдии теза. След като с Определението си по

допустимостта на искането от 22.05.2014 г. Конституционният съд е счел, че искането е допустимо и следва да бъде разгледано по същество, настоящият акт за неговото отклоняване като недопустимо задължително следва да съдържа мотиви за застъпването на напълно противоположната позиция на същия съд към настоящия момент. Според нас в случая се прави недопустимо и немотивирано смесване на понятията за отпадане на публичния интерес и за отпадане на правните последици от бъдещото изпълнение на оспореното решение, а следователно без отговор от мнозинството остава и въпросът дали и доколко отпадането на правните последици води (винаги или в отделни случаи) и до отпадане на публичния интерес, третиран като процесуална предпоставка за разглеждане на искането и произнасяне по съществуващото на конституционния спор.

Считаме, че само по себе си разпускането на 42-рото Народно събрание и следващото от това обстоятелство фактическо прекратяване на действието на всички негови комисии не може да бъде прието като единствено и достатъчно основание за отклоняване на искането. Аргумент в обсъжданата насока не може да представлява и нормата на чл. 151, ал. 2, изр. 3 от Конституцията, защото в случая от съществено значение е оценката продължава ли да е налице публичен интерес от произнасянето на Конституционния съд по съществуващото на спора, включително и след разпускането на 42-рото Народно събрание.

Следва да се припомни, че с Решение № 1/2013 г. по к.д. № 5/2012 г. Конституционният съд е приел, „че под задължителност на решенията му не е достатъчно да се разбира само неприлагане на обявените за противоконституционни закони и други актове на парламента. Принципът на правовата държава изисква съобразяване с решенията на Конституционния съд като част от действащото право и точното им изпълнение“. Друг е въпросът, че поначало Конституцията не поставя времеви ограничения по отношение дейността на създадените от Народното събрание комисии, които могат да се занимават както с въпроси, свързани с дейността и на всяко действащо правителство или парламент, така и с тази на предходните. Ето защо в контекста на казаното дотук и с оглед съществуващата предходна практика на Конституционния съд по допустимостта и основателността на исканията за установяване на противоконституционност на решения на Народното събрание за създаване на парламентарни комисии, застъпена и в цитираното решение, не приемаме тезата за отпадане на публичния интерес, основана единствено на обстоятелството, че формираната по силата на оспореното решение комисия

фактически е прекратила дейността си в резултат на предсрочното разпускане на 42-рото Народно събрание.

Идентична е позицията ни, изразена по к.д. № 7/2012 г., която и към настоящия момент не намираме основание да ревизираме. В представеното от нас особено мнение по Определение № 3 от 28 март 2013 г. по същото дело подробно сме изложили съображенията и аргументите си, които е безпредметно да възпроизвеждаме в цялост. Достатъчно е в схематичен вид да акцентираме върху три момента, които считаме за особено съществени: 1) Абстрактният характер на конституционния контрол дефинитивно изключва възможността публичният интерес от проверка на подлежащ на конституционен контрол акт на Народното събрание, който не е отменен, да бъде обвързван с времевата конюнктура дали и доколко би могъл или ще бъде изпълнен, т.е. публичният интерес или съществува, или липсва, а хипотеза на неговото отпадане в хода на конституционния процес би възникнала само в случая, когато парламентът сам е отменил собственото си оспорено пред Конституционния съд решение; 2) Публичният интерес от произнасяне по същество се обосновава и от задължителността на решението на Конституционния съд по съществото на спора относно конституционната рамка на парламентарните комисии с присъщите им материалноправни и процесуални характеристики не само за Народното събрание, приело проверявания акт в срока на своето действие, но и за всяка следваща легислатура; 3) Задължението на Конституционния съд чрез формиране и усъвършенстване на своята практика да способства за развитието и утвърждаването на правовата държава не би могло да бъде осъществено по пътя на отклоняването на изходящи от легитимни субекти на инициатива и приети от Съда за допустими искания, и то със съображения, основани на ирелевантни и изцяло конюнктурни обстоятелства. Убедено считаме, че приетото определение в този му вид не би могло да се приеме като принос в тази насока.